

**HOOFDLIJNEN  
OVEREENKOMSTEN VOOR  
BEVRACHTING EN VERVOER  
OVER BINNENWATEREN  
TITEL 6 BOEK 3 SCHEEPVAARTWETBOEK (SW)**

Marc De Decker

Advocaat/Professor U Ghent (European International River Law)

Voorzitter Federatie Belgische Binnenvaart (FBB)

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## ALGEMENE BEPALINGEN

- Wet 14.04.2024 (BS, 10.10.2025) - In werking getreden op 01.01.2025
- Van toepassing op overeenkomsten van bevrachting en vervoer d.m.v. binnenschepen gesloten vanaf 01.01.2025
- Opheffing bepalingen Wet 5 mei 1936 op de binnenbevrachting
- KB 2011 overliggelden wordt pas afgeschaft, indien door Commissie Binnenvaart indicatoren zijn vastgesteld

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## ALGEMENE BEPALINGEN

Oprichting van een Commissie Binnenvaart (art. 3.1.1.7 SW)

- raadpleging m.b.t. alle aangelegenheden geregeld in Boek 3
- plegen van overleg en verstrekken van (niet bindende) adviezen die verband houden met de binnenvaartsector en Titel 6, waaronder het vaststellen van indicatoren die behulpzaam kunnen zijn voor de toepassing van die titel
- bijkomend door de Koning toegekende taken

Vooralsnog ontbreekt een KB tot oprichting en samenstelling van de Commissie Binnenvaart

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## ALGEMENE BEPALINGEN

- Hoofdstuk 1 Algemene Bepalingen
- Hoofdstuk 2 Bevrachtingsovereenkomsten
- Hoofdstuk 3 Vervoerovereenkomsten
- Hoofdstuk 4 Overeenkomsten tot meenemen of slepen
- Niet geregeld: overeenkomst voor vervoer van passagiers
- -> enkel goederenvervoer met en bevrachting van binnenschepen

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## ALGEMENE BEPALINGEN

"binnenschip" : een schip dat uitsluitend of overwegend bestemd is voor de vaart op de binnenwateren, met inbegrip van een estuair schip; de teboekstelling van het schip in een register van binnenschepen geldt als vermoeden dat het schip een binnenschip is; (art. 1.1.13 SW, 9°)

- "estuair schip" : een binnenschip dat overeenkomstig een Belgische reglementering beschikt over een certificaat waaruit blijkt dat het voldoet aan de specifieke veiligheidseisen om te varen op de binnenwateren en daarenboven gerechtigd is om te varen in een beperkt vaargebied tussen de Zeeschelde en de havens van de Belgische kust, of tussen deze laatste havens;

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## ALGEMENE BEPALINGEN

Vrijheid van bevrachting en prijsvorming in het internationaal en nationaal goederenvervoer (art. 3.6.1.10 §1 SW) – Echter:

- *Verbod misbruik positie economische afhankelijkheid* d.m.v. eenzijdig opleggen van onbillijke tarieven of onbillijke voorwaarden (art. 3.6.1.10 § 2 SW)
- *Verbod beroep te doen op schip dat niet verzekerd is* tegen de normale risico's van de vaart (art. 3.6.1.10 §3 SW)

*Inbreuken* op art. 3.6.1.10 zijn *strafbaar* (art. 4.1.2.58): geldboete van 500 tot 30.000 € en/of gevangenisstraf tot 6 maanden en eventueel tijdelijk verbod tot exploitatie.

*Wie: eenieder* die beroep doet op een niet verzekerd schip

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## ALGEMENE BEPALINGEN

- Onrechtmatige bedingen (art. 3.6.3.2 SW)
  - = bedingen die onevenwicht creëren tussen rechten/plichten v/d partijen van rechtswege of na rechterlijke tussenkomst
- Nietige bedingen (art. 3.6.3.3 SW)
  - = bedingen die afwijken van ADN/CDNI/bedingen van openbare orde/dwingend recht/op straffe van verval in Boek 3 of andere wetgeving

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## ALGEMENE BEPALINGEN

- *Vervoercommissionair* = vervoerder (art. 3.6.1.5 SW)
- *Vervoermakelaar* = geen contractpartij (art. 3.6.1.6 SW)
- *Makelaarscommissie*: max 10% v/d vracht voor alle tussenkomenende makelaars op straffe van verval. Commissie verschuldigd door opdrachtgever v/d makelaar.
- *Beding betaling vracht* maakt niet dat makelaar contractpartij wordt.
- Niet mededeling naam afzender maakt makelaar niet tot contractpartij, maar wel aansprakelijkheid ingeval van schade hierdoor.

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## BEVRACHTINGSOVEREENKOMSTEN

- Bevrachtingsovereenkomsten:
  - \* Rompbevrachting en huurkoop
  - \* Tijd- en reisbevrachting
  - \* Ligovereenkomst en overeenkomst tot liggen en/of varen

Bevrachtingsovereenkomst (art. 3.1.1.4, 1° SW):

*overeenkomst, waarbij tegen vergoeding de ene partij, de vervrachter genaamd, al dan niet met overdracht van het economisch zeggenschap, het binnenschip of een bestanddeel daarvan aan een andere partij, de bevrachter genaamd, ter beschikking stelt;*

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## BEVRACHTINGSOVEREENKOMSTEN

Reis- of tijdbevrachtingovereenkomst (art. 3.1.1.4, 4°)

*bevrachtingsovereenkomst waarbij de vervrachter, zonder overdracht v/h economisch zeggenschap, het binnenschip, voor één reis of meerdere reizen of voor een bepaalde tijd, geheel of gedeeltelijk, ter beschikking stelt v/d bevrachter met het oog op vervoer van goederen door de vervrachter;*

(Tonnageovereenkomst = tijdbevrachtingovereenkomst)

Ligovereenkomst (art. 3.1.1.4, 6° SW)

*bevrachtingsovereenkomst waarbij de vervrachter, zonder overdracht van het economisch zeggenschap, het binnenschip voor bepaalde of onbepaalde tijd ter beschikking stelt v/d bevrachter teneinde aan boord daarvan goederen te laden, op te slaan en daaruit te lossen;*

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## BEVRACHTINGSOVEREENKOMSTEN

Overeenkomst om te liggen en/of te varen (art. 3.1.1.4, 7° SW)

*bevrachtingsovereenkomst waarbij de vervrachter, zonder overdracht van het economisch zeggenschap, het binnenschip voor bepaalde of onbepaalde tijd ter beschikking stelt v/d bevrachter teneinde aan boord daarvan goederen te laden, op te slaan en daaruit te lossen en/of te vervoeren;*

Bevrachtingsovereenkomst die vervoer tot voorwerp heeft is een vervoerovereenkomst in de zin van art. 3.6.3.1 SW

Elk *vervoer* uitgevoerd in het kader van een dergelijke overeenkomst valt onder toepassing v/d *bepalingen* inzake de overeenkomst van *goederenvervoer*

Verjaringstermijn: 1 jaar (+ 90 dagen voor verhaalvordering)

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## VERVOEROVEREENKOMSTEN

Vervoerovereenkomst (art. 3.6.3.1 SW)

*elke overeenkomst, ongeacht hoe deze wordt aangeduid, waarbij een vervoerder zich verbindt tegen betaling van vracht goederen te vervoeren over de binnenwateren;*

Elke overeenkomst, i.e.:

- Onverschillig of de overeenkomst alleen vervoer per binnenschip tot voorwerp heeft dan wel gebruik van meerdere vervoersmodi (**multimodaal vervoer**) of dan wel of de overeenkomst de vervoersmodus niet bepaalt, maar het vervoer wel, geheel of gedeeltelijk, **per binnenschip** geschiedt (**fleximodaal vervoer**)

# TITEL 6 BOEK 3 SW

## VERVOEROVEREENKOMSTEN

- Ook de overeenkomst van *ondervoer* valt onder de toepassing: overeenkomst waarbij de uitvoering van het vervoer geheel of gedeeltelijk door de vervoerder is toevertrouwd aan een derde
- Maar: *gesleepte of geduwde goederen* zijn geen goederen
  - Een duw- of sleepovereenkomst is geen vervoerovereenkomst in de zin van hoofdstuk 3, maar een vervoerovereenkomst die geregeld wordt in hoofdstuk 4 van titel 6 (zie infra)
  - Goederen moeten derhalve aan boord van het schip, dat het voorwerp van de overeenkomst uitmaakt, vervoerd worden
- Ook *bagage* van passagiers is geen goed

# TITEL 6 BOEK 3 HOOFDSTUK 3

## VERVOEROVEREENKOMST

- Van toepassing op internationaal als nationaal vervoer, mits de overeenkomst beheerst wordt door Belgisch recht, t.w. wanneer
- -> de overeenkomst Belgisch recht bepaalt
- -> de afzender of geadresseerde of de laad- of losplaats zich bevindt in het land waar de vervoerder gevestigd is
- en, voor wat internationaal vervoer betreft, mits de overeenkomst niet valt onder de rechtstreekse werking v/h CMNI-verdrag (vangnetbepaling)
- Indien de overeenkomst wel valt onder het CMNI-verdrag, zijn enkel de onderafdelingen 8 en 9 van toepassing

# BOEK 3 TITEL 6 BOEK 3 HOOFDSTUK 3

## VERVOEROVEREENKOMST

- De term “schipper” komt niet meer voor: er is enkel sprake van vervoerder, ondervoerder, afzender en geadresseerde.
- Er is ook niet langer sprake van een makelaar.
- Reis- of tijdbevrachter of bevrachter bij liggen en/of varen = afzender
- Bij een overeenkomst van ondervoer is de vervoerder tegelijk de afzender t.ov. de onvervoerder en rusten op de vervoerder de verplichtingen die op de afzender rusten.
- Onderafdeling 1-7 (artikelen 3.6.3.2-25) hernemen de bepalingen van het CMNI-verdrag, met één uitzondering: de ontheffing van aansprakelijkheid v/d vervoerder voor scheepvaartongevallen, brand en niet zeewaardigheid, die door een zorgvuldig vervoerder niet kon worden vermeden, tenzij de overeenkomst deze uitzondering uitsluit

## BOEK 3 TITEL 6

### VERVOEROVEREENKOMST (5)

- Onderafdeling 8 (art. 3.6.3.26-35) en 9 (art. 3.6.3.36) regelen aangelegenheden die niet in het CMNI verdrag geregeld zijn.
- De bepalingen van onderafdeling 8 zijn bijna volledig van aanvullend recht en bevatten voorschriften m.b.t. laden en lossen, laad- en lostijden, liggeld, ongehinderde vaart, vracht, beëindigingsrechten van partijen en geschillen, bij aflevering
- Onderafdeling 9 regelt dwingend de zekerheidsrechten van de vervoerder, t.w.
  - voorrecht op de goederen zolang ze zich aan boord bevinden en tot 24 uur na afgifte aan geadresseerde;
  - - retentierecht zolang goederen onder zich zijn

# BOEK 3 TITEL 6 HOOFDSTUK 3

## VERVOEROVEREENKOMST ONDERAFDELING 8

- \* afzender aansprakelijk voor gebreken van de laad- of losplaats en dient de ganse tijd de veiligheid van de laad- en losplaats te verzekeren
- \* melding aankomst mag elektronisch. Betwistingen m.b.t. de melding vervallen 24 uur na melding aankomst
- laden impliceert stuw en vastzetten, lossen impliceert het nalossen (CDNI)
- de vervoerder moet de instructies op de laad- en losplaats (terminals) respecteren, voor zover deze niet de veiligheid v/h schip in gevaar brengen noch verplichtingen of kosten meebrengen die voor de veiligheid niet noodzakelijk zijn
- kan worden bepaald per dag of onderdeel van een dag en voor laden en lossen samen of afzonderlijk en vangt, behoudens andersluidende bepaling en mits het schip laad- of losgereed is, aan na aankomstmelding en loopt ononderbroken door

# BOEK 3 TITEL 6 HOOFDSTUK 3

## VERVOEROVEREENKOMST ONDERAFDELING 8

- Laad- en lostijd kan worden bepaald per dag of onderdeel van een dag en voor laden en lossen samen of afzonderlijk en vangt, behoudens andersluidende bepaling en mits het schip laad- of losgereed is, aan na aankomstmelding en loopt ononderbroken door;
- schadevergoeding (overliggeld) indien laad- en/of lostijd wordt overschreden. Geen extra overliggeld
- *Vracht opeisbaar zodra lostijd verstreken is, overige vorderingen zodra ontstaan, mits niet betwist. In geval van betwisting, recht op het stellen van een zekerheid. Beding dat stellen van zekerheid uitsluit, is nietig.*
- *Recht op volledige vracht en overige vergoedingen in geval van ontbinding overeenkomst wegens overschrijding laad- of lostijd met 48 uur, zonder inlading of lossing*

# BOEK 3 TITEL 6 HOOFDSTUK 3

## VERVOEROVEREENKOMST ONDERAFDELING 8

- De afzender mag de overeenkomst beëindigen, *zonder vergoeding*, indien:
  - *vervoerder niet tijdig* op laadplaats is;
  - *schip niet lading- of vaargeschikt* is of niet voldoet aan voorschriften inzake uitrusting of bemanning of vergunning
  - En mits betaling van een *foutvracht* gelijk aan  $1/2^{\text{de}}$  van de vracht, indien nog *niets is ingeladen*
  - Reeds geheel of gedeeltelijk ingeladen is, mits betaling volle vracht + eventueel andere verschuldigde vorderingen en lossing (inclusief nalossing) op kosten en risico van afzender

# BOEK 3 TITEL 6 HOOFDSTUK 3

## VERVOEROVEREENKOMST ONDERAFDELING 8

- De vervoerder mag de overeenkomst beëindigen, *zonder vergoeding*, indien:
  - melddatum voor belading door *overmacht* niet wordt gehaald, tenzij andere melddatum wordt overeengekomen;
  - *schip* tijdens uitvoering *teloor* gaat of dusdanig *beschadigd* dat herstel redelijkerwijze niet meer of niet binnen een redelijke termijn mogelijk is;
  - Behoudens ingeval van dag- of maandhuur:
    - \* op de laadplaats de laadtijd of de helft van de ligtijd min. 48 uur is overschreden, zonder dat belading is begonnen
    - \* op de losplaats de lostijd of de helft van de ligtijd min. 48 uur is overschreden, zonder dat lossing is begonnen;

# BOEK 3 TITEL 6 SW

## ENIGE BESLUITEN

- Boek 3 titel SW beoogt tegemoet te komen aan een aantal onduidelijkheden en lacunes in de voordien bestaande wetgeving
  - Een regeling m.b.t. rompbevrachtings- en huurkoopovereenkomsten
  - Een uniforme wetgeving m.b.t. elke overeenkomst van goederenvervoer over binnenwateren met eenzelfde terminologie, gelijklopende rechten en plichten en aansprakelijkheden (CMNI + aanvullende bepalingen);
  - Verduidelijking van de juridische positie van de commissionair van vervoer en de vervoermakelaar;
  - Een regeling van de duwovereenkomst en andere overeenkomsten strekkende tot het meenemen van goederen